

METODY TZV. BLENDED LEARNINGU (ÚVOD DO PROBLEMATIKY)

Kamil Kopecký

Katedra českého jazyka a literatury, Pedagogická fakulta UP

Abstrakt

Tento článek je zaměřen na popis modelů tzv. blended learning (Purnima Valiathan) a analyzuje různé úrovně a pojetí tohoto „smíšeného vzdělávání“.

Klíčová slova:

Blended learning, e-learning, WBT, modely tzv. blended learningu.

Summary

BLENDED LEARNING MODELS

This article focuses on describing of blended learning models by Purnima Valiathan and analyses blended learning levels and conceptions.

Keywords:

Blended learning, e-learning, WBT, models of blended learning.

1. Úvod do problematiky

Termín **blended learning** v sobě zahrnuje velké množství metod, kterými lze účinně působit na vzdělávací proces a které uživateli – vzdělávanému – prezentují vzdělávací obsahy (learning contents) prostřednictvím vhodného software (collaboration software), WBC (Web-based courses) apod. Termínu blended learning se také často užívá k popisu výuky/vyučovacího procesu, který kombinuje množství aktivit včetně výuky tváří v tvář v rámci jednotlivých tříd (face-to-face classrooms), tzv. živý e-learning (live e-learning) a individuální vzdělávání vlastní rychlostí (self-paced learning). Blended learning je také často charakterizován jako distanční vzdělávání podporované e-learningem, terminologická hranice není u tohoto termínu zřetelně ohraničena.

V českém prostředí se pojem blended learning spojuje většinou s výukou (ale také domácí přípravou), která využívá offline e-learningových nástrojů (ICT apod.) – zejména multimediálních CD-ROMů (výukové programy, encyklopedie apod.).

2 Základní modely blended learningu

Blended learning se často kategorizuje do tří modelů:

1. **Vzdělávání zaměřené na rozvoj dovedností (skill-driven learning)**
Tento model kombinuje individuální vzdělávání vlastním tempem s podporou učitele či facilitátora, kteří podporují rozvoj znalostí a dovedností žáka.
2. **Vzdělávání zaměřené na rozvoj postojů/přístupů (attitude-driven learning)**
Tento model pracuje s vybranými událostmi a masmédií, s jejichž pomocí ovlivňuje chování vzdělávaného.
3. **Vzdělávání zaměřené na rozvoj kompetencí (competency-driven learning)**
Tento model kombinuje více metod, kterými lze působit na rozvoj kompetencí vzdělávaného (dále).

Dosažení vzdělávacích cílů (Purnima Valiathan, Kamil Kopecký)

	CÍL	DOSAŽENÍ
MODEL I. (SKILL-DRIVEN LEARNING)	Rozvoj specifických znalostí a dovedností , které jsou pravidelně podporovány a verifikovány učitelem či facilitátorem.	• tvorba skupinového vzdělávacího plánu, který podporuje individuální samostudium - to je vázané plánem/rozvrhem • práce s edukačním materiálem pod vedením učitele • demonstrační procesy, které probíhají v běžných třídách či odborných učebnách – laboratořích • poskytnutí emailové podpory studentů • realizace dlouhodobých projektů (projektové vyučování)

MODEL II. (ATTITUDE-DRIVEN LEARNING)	Rozvoj nových postojů/přístupů a chování v každodenním společenském kontaktu.	• synchronní internetové meetingy (Web-based meetings) • tvorba skupinových projektů (uvnitř tříd i v rámci větších skupinových celků) • simulace chování v daných společenských rolích, simulovaná hra • stanovení společenských problémů a tvorba vhodných řešení – podporované ICT
MODEL III. (COMPETENCY-DRIVEN)	Ovládnutí a přenos znalostí – studenti/žáci/pracovníci jsou v kontaktu s experty na danou problematiku, učí se z jejich zkušeností.	• práce s instruktorem - expertem • rozvíjení znalostního depozitáře s podporou LCMS/LMS • práce s online komunikačními nástroji (nejsou-li součástí LMS) • pracovní workshopy • pozorování mentorů/rádců

1. Skill-driven model blended learningu

Skill-driven model blended learningu představuje kombinaci:

- interakce jednotlivých účastníků edukačního procesu prostřednictvím emailu, diskusních fór a komunikace „tváří v tvář“,
- samostudia podporovaného WBT a knihami.

Tento přístup lze přirovnat k chemické reakci, ve které učitelé/instruktoři hrají úlohu katalyzátoru, který umožňuje dosáhnout žádaného výsledku – vzdělání. Základem kvalitně realizovaného blended learningu je dobře zpracovaný plán, používání synchronních i asynchronních komunikačních prostředků (chat, videokonference, webinar vs. email).

2. Attitude-driven model blended learningu

Attitude-driven model kombinuje tradiční výuku realizovanou ve třídách s online vzděláváním. Příkladem takto realizovaného vzdělávání jsou například kurzy manažerských dovedností, kurzy kultury mluveného projevu apod.

3. Competency-driven model blended learningu

Třetí model blended learningu je zaměřen na získávání znalostí a dovedností od zkušených expertů, někdy se také v souvislosti s tímto přenosem hovoří o tzv. experience sharing – sdílení zkušeností.

3. Shrnutí

V průběhu využívání blended learningu vzdělávaný/studující prochází třemi základními etapami:

- a) v úvodní etapě získává studující s pomocí ICT potřebné znalosti a dovednosti,
- b) v druhé etapě jsou formovány jeho postoje a jeho chování,
- c) v závěrečné etapě získává vzdělávaný zkušenosti a vstupuje do praxe.

Blended learning umožňuje realizovat efektivní studium s podporou multimediálních informačních a komunikačních prostředků, v českém školství je velmi často využíván ve vyučovacích hodinách (multimediální encyklopedie, videoukázky na CD, internetové ukázky apod.), ale i v domácí přípravě (výukové programy, které procvičují učivo, multimediální encyklopedie jako cenné informační zdroje). Blended learning je právem považován za nejproduktivnější a nejefektivnější úroveň/formu e-learningu.

4. Terminologický slovníček

Blended learning – smíšené vzdělávání; kombinuje prezenční prvky s prvky distančními, využívá e-learningu (online i offline).

Experience sharing – sdílení zkušeností; proces, ve kterém se učí vzdělávaný za pomoci zkušeného experta (ve školství například náslechová praxe).

Facilitátor – sparing partner; soupeř, umožňující trénovat jisté znalosti či dovednosti (argumentace, asertivita apod.).

Learning contents – vzdělávací obsah; základem kvalitně realizovaného blended learningu je kvalitní pokud možno multimediální vzdělávací obsah.

Learning (Content) Management System (LMS/LCMS) – systém řízeného vzdělávání; virtuální škola, obsahující velké množství nástrojů pro řízení a podporu studia, realizovaného prostřednictvím intranetu či Internetu.

Self-paced learning – samostudium; studující pracuje vlastním pracovním tempem dle zadaného plánu/rozvrhu.

WBT (Web-based Training) – vzdělávání, využívající internetových, tzv. webových technologií; vzdělávací obsahy (případně pouze studijní opory) jsou prostřednictvím Internetu distribuovány vzdělávaným.

Web-based meetings – virtuální online meetingy, které v sobě mohou zahrnovat komunikaci prostřednictvím textu (chat), zvuku (net-meeting, net-call) či videa (videokonference).

Webinar – seminář, který probíhá prostřednictvím Internetu.

5. Informační zdroje

1. Valiathan, P. Blended Learning Models [online]. Learning Circuits – American Society of Training & Development. Alexandria (Virginia, USA): ASTD, 2002. Dostupné na WWW: <www.learningcircuits.org/2002/aug2002/valiathan.html>
2. Kopecký, K., Krejčí, V. Současné trendy e-learningem podporovaného vzdělávání [online]. Net-University s.r.o. Olomouc: Net-University, 2004. Dostupné na WWW: <www.lmsunifor.com/trendy.php>
3. Cross, J., Hamilton, I. The DNA of eLearning, excerpt from Beyond eLearning [online]. Internet Time Group, 2002. Dostupné na WWW: <www.internetttime.com>

Kontaktní adresa:

Mgr. Kamil Kopecký
katedra českého jazyka a literatury
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého
Žižkovo náměstí 5
Olomouc 771 11